

18/04/2024

Vraag 1 van 5

Wilt u reageren op het wetsvoorstel uitwerking burgerschapsopdracht WEB? Dan kunt u hier uw reactie geven. U kunt dat doen door een bericht achter te laten of door een bericht te uploaden.

Ik reageer vanuit maar liefst vier rollen/functies. Als lerarenopleider burgerschap aan de NHL Stenden Hogeschool ben ik blij met dit wetsvoorstel omdat het duidelijkheid verschaft in het burgerschapsonderwijs. En die duidelijkheid, zoals in de toelichting staat, is hard nodig. Duidelijkheid over kwaliteit = meer richting en potentieel meer kwaliteit.

Als vader van twee mbo studenten ben ik er ook blij mee want ik heb al aardig wat verhalen gehoord over de vrijblijvendheid van burgerschapsonderwijs op het mbo. Daarnaast beluisterde ik verschillende onderwerpen die niets met de democratische rechtsstaat te maken hebben. Met dit wetsvoorstel is het helder waar de kern van burgerschapsonderwijs moet liggen.

Als auteur en uitgever van onderwijsmethoden voor maatschappijleer en voor (mbo)burgerschap zie ik ook de voordelen van het wetsvoorstel in. Het geeft focus en die focus verhoogt de kwaliteit van het lesmateriaal. Dat geeft vervolgens meerwaarde aan docenten en studenten. Uitgeverijen kunnen niet zomaar stokpaardjes gaan hanteren en de huidige wildgroei en lesmateriaal dat vooral over de randen van burgerschapsonderwijs gaat, wordt tegengegaan.

En tot slot, als docent maatschappijleer en maatschappijwetenschappen met ruim 18 jaar ervaring en een netwerk van honderden collega's, heb ik geobserveerd dat minder vrijblijvendheid leidt tot meer onderwijskwaliteit. Het probleem dat in het begeleid schrijven bij dit wetsvoorstel wordt genoemd, is heel herkenbaar. Dat wordt niet opgelost door hier losjes mee om te gaan maar alleen met wettelijke kaders. Alleen dan gaan alle betrokkenen serieus aan de slag met wat deze samenleving nodig heeft: kennis en inzicht in de principes en kernwaarden van de democratische rechtsstaat. En deze verandering hangt ook samen met alle andere verbeteringen op het vlak van burgerschapsonderwijs. Eindelijk!

Vraag 2 van 5

Wat vindt u van de uitvoerbaarheid van het wetsvoorstel met betrekking tot de burgerschapsopdracht op mbo- en vavo-instellingen? Zijn er specifieke voorbeelden of ervaringen die u kunt delen?

Die uitvoerbaarheid zal door sommige betrokkenen misschien als 'lastig' worden bestempeld maar het wetsvoorstel maakt de uitvoering van burgerschapsonderwijs juist makkelijker. Juist door die focus in visie, doelen en middelen. Zie antwoord op vraag 1. Burgerschapsonderwijs wordt minder onduidelijk, minder hectisch en dus makkelijker om te begrijpen, te organiseren en les in te geven.

Dan is er nog de kwestie tijd. Natuurlijk moet er wel lestijd worden gereserveerd. Dat kan in een apart vak met als groot voordeel dat je experts voor dat vak kunt opleiden. Trouwens, die zijn er al maar misschien op dit moment nog niet genoeg. Daar moet aan gewerkt worden.

En dat brengt me op de kwestie kwaliteit. De komende jaren zouden bevoegde docenten burgerschap vanuit de verschillende lerarenopleidingen ook aangeleverd moeten worden. We moeten burgerschapsonderwijs niet onderschatten als 'eventjes leuk een paar vaardigheden

aanleren'. Nee, het gaat om de kern van wat ons dierbaar is: de democratische rechtsstaat. Dat vereist een goede opleiding voor docenten. Met vakinhoud en met vakdidactiek. Niet zo maar een cursusje.

Dat heeft een beetje tijd nodig maar daar kunnen afspraken over gemaakt worden met stippen op de horizon. Geen vrijblijvende stippen anders zijn we weer terug bij de jaren tachtig.

Vraag 3 van 5

Hoe denkt u dat deze doelstellingen de kwaliteit van het (burgerschaps)onderwijs kunnen verbeteren?

-

Vraag 4 van 5

Denkt u dat het wetsvoorstel voldoende flexibiliteit biedt voor mbo- en vavo-instellingen om hun eigen identiteit en visie te behouden? Kunt u dit toelichten?

Jazeker. Want dat gaat over context. En de WEB en kwalificatie-eisen gaan over de concepten. Als je deze didactiek door hebt, kun je honderd verschillende contexten (identiteiten van instellingen) verwerken in lesmateriaal dat steeds over dezelfde concepten gaat. Het mag immers niet zo zijn dat de ene instelling burgerschap definieert op een geheel andere wijze dan de andere instelling. We leiden geen BBL-burgers en BOL-burgers op. Er zijn ook geen vwo-burgers en vmbo-burgers. Zie de nieuwe eisen voor maatschappijleer. De leerdoelen zijn hetzelfde, de voorbeelden kunnen verschillen.

Dat is overigens niet altijd duidelijk. En dat wordt het niet als makkelijk gezien. Maar daar kunnen we hulp in organiseren. Ik bied mijzelf graag aan.

Vraag 5 van 5

Welke mogelijke effecten verwacht u dat het wetsvoorstel heeft op de leeromgeving en de cultuur binnen mbo- en vavo-instellingen? Zijn er positieve of negatieve gevolgen die u voorziet?

Uiteraard zal het voor sommige docenten en instellingen eerst even wennen zijn maar ik zie ook velen die al ver zijn in hun denken en doen.

Voor studenten zal het denken in de kernwaarden en principes van de democratische rechtsstaat er toe leiden dat deze 'sociale uitvinding' wordt gezien als een waardevolle vorm van samen leven in een pluriforme wereld. Waar verschillen tussen mensen niet hoeft te botsen met gelijkwaardigheid. Kortom: eventueel onbegrip en eventuele conflicten kunnen in een veel breder kader worden geplaatst. En dat nuanceert.